

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | V. ROČNÍK | SRPEN 2019

**Prašivá je třetím
nejnavštěvovanějším místem
v Beskydech**

rozhovor s Martinem Stillerem na str. 8-10

INZERCE FMP 1535/02

**FRÝDEK
-
MÍSTEK**

pátek - neděle

**23. - 25.
SRPNA**

Cyklocestování není sport ani koníček, je to něco jako životní styl, říká Martin Stiller

Cyklocestování se stalo jeho vášní, pomalu se blíží k metě sta tisíc ujetých kilometrů v sedle kola. I přesto, že je mu teprve devětadvacet, procestoval kus světa a zážitků má, jak se říká, na celý život. Vystudoval turismus na VŠB-TU v Ostravě a pak management a marketing na UTB ve Zlíně. Jako průvodce se věnoval vysokohorské turistice v cizině a také pracoval na horských chatách v Alpách. Deset let žil také ve Vídni, kde byl zaměstnán v logistice mezinárodní kamionové dopravy. Protože mu to šlo, šéfoval jej dvakrát pustili na půlroční cyklocesty po světě, což bylo velké privilegium. A pak už to šlo ráz naráz, jedna cesta střídala druhou. O cyklocestování každoročně pořádá stejnojmenný festival. Dnes se stará o obnovu zpusťosené chaty Prašivá, na které je změna k lepšímu vidět už na první pohled. Zkrátka zajímavý a příjemný člověk: Martin Stiller.

► Jiří Sachr

Pocházíte z Broumova, který leží ve východních Čechách. Jak jste se dostal na Frýdecko-Místecko?

Přišel jsem před dvaceti lety do Ostravy studovat, našel si tu přítelkyni a spoustu kamarádů. I když jsem pak ještě studoval ve Zlíně a později pracoval ve Vídni, Beskydy se staly mým novým domovem.

Kdy jste se rozhodl, že budete jezdit na kole?

Na kole jsem jezdil odjakživa. Pamatuji si na první amatérskou cestu, tehdy mi bylo patnáct a vyrazili jsme s kamarádem na kolech na pár dní do Krkonoš. Ale skončilo to fiaskem, zastihla nás bouře a jako zelenáči jsme se museli nechat odvézt tatínky domů. První pořádná zahraniční cesta byla v roce 1997, s kamarádem jsme

objeli Švýcarsko, které mě strašně nadchlo. Hory, příroda, průsmuky, serpentiny, to mě nastartovalo a už neopustilo. Snažím se jezdit každým rokem, jakmile do té vody jednou vstoupíte, už z ní nevyležete. Cyklocestování je prostě něco jako „droga.“

Říkáte, že nejhezčí pohled na svět není z koňského sedla, ale ze sedla kola...

Kolo je při cestování jakýsi mix mezi turistikou a ježděním autem. Když jdete pěšky, vidíte spoustu věcí z detailu, ale stihnete toho málo. Autem všechno rychle projedete a ničeho si nevšimnete. Ale na kole si jedete, jak chcete, můžete kdykoliv zastavit, vnímáte okolí, máte více svobody. Není to o tom ujet denně sto kilometrů a tímto tempem pokračovat v kuse. Nejsou to závody, jedete, jak potřebujete, jak vás to baví,

neexistuje pevně stanovený itinerář cesty. Zkrátka kolo je pro cestování optimální varianta.

Kde na svých cestách přespáváte?

Většinou volně v přírodě, stan se dá postavit skoro všude. Často se nám stalo, že jsme nemohli najít vhodné místo na postavení stanu, protože se jednalo o soukromé pozemky. Takže jsme zaklepalí na dveře a 99 procent lidí nám vyšlo vstříc. Během půlročních cest Austrálií a Amerikou jsme často spali v rodinách. Lidé nás k sobě zvali na návštěvu, někde jsme zůstali dva dny, někde týden. Český člověk by nepochopil, jak jsou pohostinní, nabídnou pomoc, nejen nocleh na zahradě, ale rovnou doma. Dají vám klíče od baráku, půjčí auto, vezmou vás na výlet. A přitom se znáte pár desítek minut. Člověk i díky tomu mnohem lépe pozná místní kulturu, než když jedete někým na dovolenou do hotelu. Totéž platí o Kubě nebo o Srí Lance, odkud jsme se vrátili zrovna nedávno. U nás si myslíme, jak je okolní svět zlý, žijeme v jakési středoevropské konzervě, mnohdy manipulování médií a politiky.

Všichni cestovatelé se ale shodujeme, že se pár špatných jedinců najde v každé zemi, ale zbytek jsou fajn lidé.

Vznikla z takových setkání i dlouhodobá přátelství?

Dodnes máme kamarády v Austrálii nebo Americe a navštěvujeme se. Z krátkého pětiminutového setkání uprostřed pouště vznikne přátelství klidně i na celý život, jeden americký manželský pár je dodnes pro naši dcerku něco jako babička s dědou. V tom je cestování perfektní, s kolem a stanem jste svobodní a lidé mají tendenci vám jít naproti. Často jste pro ně zajímavým zpestřením, protože v mnoha končinách cyklistu s brašnami nikdy neviděli. Klepou si na čelo, co tam ten blázen v poušti dělá. Chtějí si povídat a nakonec je z toho týden u nich doma. Takže kolo otevírá dveře do světa domácností a tím pádem lepšímu poznání dané země.

Jednou z destinací byla i Afrika...

V roce 2001 jsem vyjel z Broumova napříč Evropou až do Afriky. Nejprve jsme chtěli jet s kamarádem ve dvou, pak jsme

se domluvili, že bychom mohli k sobě na cestu přibrat dvě holky. Dali jsme si inzerát, že hledáme holku, která by s námi jela na kole do Afriky, značka pohodová cykloturistika. Ozvaly se dvě, ale asi tři měsíce před odjezdem kamarád cestu z pracovních důvodů zrušil a pak ji během týdne odřekla i jedna z dívek. Nakonec jsem jel jen já s Lenkou, vůbec jsme se neznali. Cesta byla náročná, ale oběma se nám to moc líbilo. Z cesty vznikly desítky projektů a nedávno vyšla také knížka „Evropa na kole“.

Na kole jste projel velkou část Evropy, kde se vám líbilo nejvíce?

Mám rád hory, takže uvedu Alpy. Ale kvůli lidem i přírodě jsme si zamilovali jihozápad USA, státy Utah, Arizona, Nevada, Nové Mexiko, kde jsme na kolech strávili půl roku. Proto jsme do Ameriky vyrazili po letech znovu, ale už na severozápad, tam se nám také líbilo. Takže náš favorit je USA, kde jsou úchvatné přírodní skvosty, přátelší lidé, spousta dobrých silnic. Je to relativně bezpečná země, tedy značka ideál.

Zmínil jste šestiletou dcerku, museli jste kvůli dítěti cestování nějak omezit?

Příznám se, že jsme z toho měli obavy, spousta lidí říkala, že s dítětem se to nedá. Ale dnes už víme, že to jsou jen výmluvy pohodlných rodičů. S desetiměsíční dcerkou jsme absolvovali dvou-týdenní cyklocestu pod stanem Rakouskem, Švýcarskem a Německem, o rok později jsme šlapali měsíc napříč Francií a o další dva roky později jsme strávili dva měsíce na kolech v americké a kanadské divočině. Dítě máte ve vozíku, potřebné věci vezete s sebou. Kolo je tak těžší, ujedete méně kilometrů, děláte více přestávek. Ale jste celý den volně v přírodě a jako rodina pospolu. Navíc dcerka má k cestování ty nejlepší předpoklady. Narodila se totiž ve stejnou hodinu, kdy Tilmann Waldthaler (druhý největší cyklocestovatel na světě, který má najeto na půl milionu kilometrů – pozn. aut.) přijížděl poprvé v životě do České republiky. Následně ji navštívil v porodnici a stal se jejím kmotrem. A pak aby z ní nebyla cestovatelka. (smích).

Jak se vlastně udržujete v kondici? Asi to není jen tak sednout na kolo a vyjet do světa...

(smích) Přesně tak to právě je, stačí sednout na kolo a vyjet. Znáám holku, která na kole nikdy moc nejezdila a došla do Nepálu a zpátky, trvalo to rok a půl. Jiná holka neuměla na kole ani šlapat, pět dnů se učila, jak to funguje, jak má držet řídítka. Nakonec došla

stavbyvedoucí, kterým byl Jiří Stejskalík. Seznámili jsme se a u toho mě požádal o pomoc při rozjezdu edukačního projektu „Dostaňme děti do přírody“. Sám jsem už roky pořádal cestopisné besedy pro školy, takže mne pozval na schůzku, abychom si

pomohou s jejich přemístěním, navíc nebyly ani povlečené. Takových kiksů tam za ten den byla spousta.

Jak to s vámi a chatou pokračovalo dál?

Jeden můj kamarád věděl, že jsem pracoval na chatách v Rakousku, a řekl o tom v Klubu českých turistů. Na následné schůzce mi Jiří Stejskalík navrhl, zda bych se nechtěl ucházet o post chatáře na Prašivé. Zprvu jsem odmítl, ale už když jsem z Lysé hory scházel dolů, vrtalo mi to v hlavě. Říkal jsem si, že by to mohl být impulz k návratu domů z Rakouska, kde se moje žena ani za ty roky moc nezabydlela. Stále jsem o tom přemýšlel a později se obrátil opět na vedení KČT, zda je nabídka stále aktuální. Napsal jsem jim, představil projekt a nastínil svou vizi, která je zaujala. Dostali jsme jejich důvěru. V Německu a v Rakousku jsem během studií pracoval na horských chatách, ale je rozdíl na chatě pracovat, nebo ji provozovat, to je úplně jiná zodpovědnost. Byla to pro mě tedy velká výzva.

„Český člověk by nepochopil, jak jsou pohostinní, nabídnou pomoc, nejen nocleh na zahradě, ale rovnou doma. Dají vám klíče od baráku, půjčí auto, vezmou vás na výlet.“

do Skotska a přes Anglii a Francii zpět do Čech. Cyklocestování není o fyzice, musíte prostě jen chtít.

Přejdeme k chatě Prašivá, jejíž obnově se věnujete už čtyři roky. Co vás sem přivedlo?

Když se před pár lety začala na Lysé hoře stavět Bezručova chata, chtěl jsem si na oplocení vyvěsit upoutávku na festival Cyklocestování. Musel to ale povolit

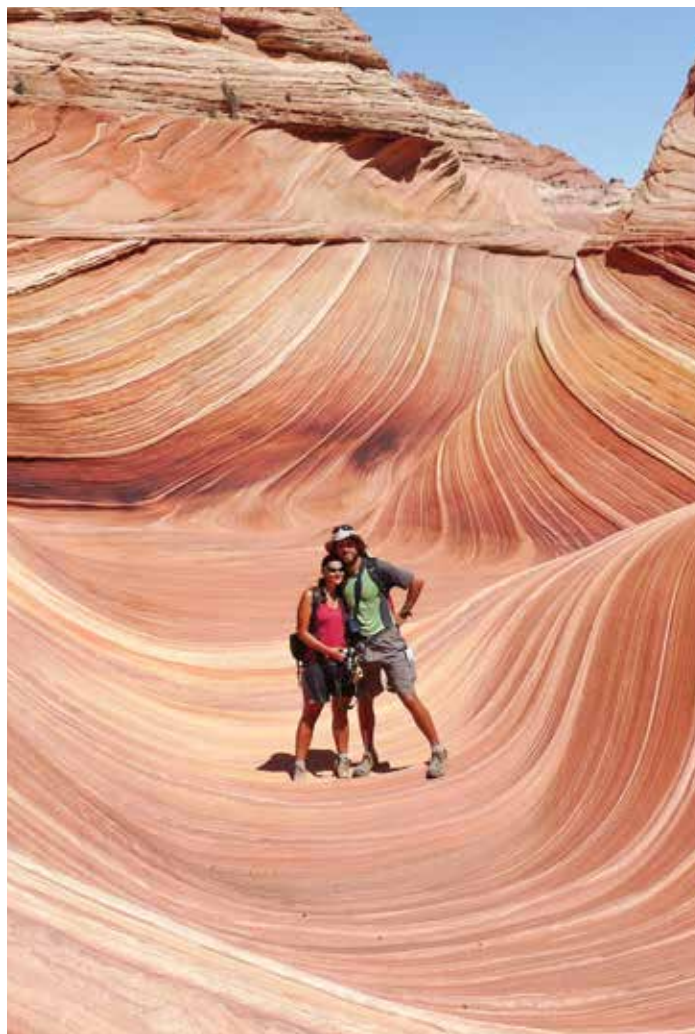
o tomto vzdělávacím projektu popovídali. V debatě zmínil i problém s chatou na Prašivé, o kterou se nikdo pořádně nestaral. Něco jsem o tom už věděl, protože jsem se na tamní chatě v roce 2009 živil. Mohl bych napsat list papíru, jaké to tam tehdy bylo fiasko. Pro zasmání uvedu jen to, že ve svačtině jsem nebyly manželské postele u sebe. O půl jedné v noci jsem sháněl kamarády, ať mi

S rokem 2015 jste chatu se svým týmem převzal. S jakými představami jste do toho šli?

Nevěděli jsme, co nás čeká. Popravdě jsme netušili, v jak dezolátním stavu chata je. Všude jen na oko zamaskované obrovské průšvihy. Zjistili jsme, že je téměř nefunkční kotel. Když se vyměnil, přišlo se na to, že je špatně vyložkovaný komín. Chtěli jsme nový výčep, ale začaly na nás padat prohnílé trámy, stále jsme objevovali nové a nové závady. Postupně jsme do obnovy chaty zapojili veřejnost, byli jsme vděční za každého, kdo přišel. Nakonec se počet dobrovolníků, kteří přiložili ruku k dílu, vyšplhal ke čtyřem stovkám. Lidé nám začali fandit, že se na chatě konečně něco děje. Kdyby mi někdo na začátku řekl, že po dvou letech se nám podaří tolik udělat, tak bych mu nevěřil. Už teď jsme mnohem dále, než jsem si myslel, že někdy budeme. Interiéry máme komplet hotové, tam už není co dodělat.

Pomohla vám nějak s obnovou i okolní města a obce?

Chodil jsem po zastupitelstvech a žádal, zda by každá z okolních obcí nepřispěla na jedno okno. Nakonec jsem po roce „prodal“ okna všechna, některá i dvakrát.

The Wave, cyklocesta jihozápadem USA v roce 2010

Foto | 3x archiv Martina Stiller

Obec Krásná už si nemohla koupit okno, tak přidala pár tisícovek a koupila radiátory. Teď stavíme venkovní ekologické záchody na dešťovou vodu. Neměli jsme peníze na sanitu, a proto jsme vyhlásili akci „Daruj kousek svého hajzlíku“. Zabrало to, někdo si koupil mísu, jiný umyvadlo, pisoár nebo baterii. V začátcích jsme ve sklepě našli pohozenou kasičku a použili ji na sbírku. Instalovali jsme ji na venkovní stánek s občerstvením. O víkendech jsem v něm prodával a rozdával lidem samolepky „Každá kačka pomůže“. Třistakrát denně jsem dostával otázku, proč je chata zavřená. Jen za první víkend jsme takto vybrali skoro tři tisíce korun. Byli jsme v šoku, jak velká souměřitelnost tady je. Teď už napadalo do kasičky pomyslných tři sta tisíc, které se ale průběžně používají a jsou různé investovány. Peníze jsou potřeba stále. Vloni jsme odhalili poškozenou elektropřípojku ke studni, která nesplňuje žádné dnešní normy, a tak jsme museli kopat novou za čtvrt milionu korun. Také jsme pořídili moderní, počítačem řízené zařízení na úpravu pitné vody.

Jaké jsou vaše další plány?

Chceme vybudovat nový hlavní vchod a také plánujeme instalovat tepelné čerpadlo. O víkendech k nám denně chodí někdy i tisícovka lidí, po Lysé hoře a Pustevnách je dnes Prašivá třetím nejnavštěvovanějším místem v Beskydech. Když přijdou kolegové chataři odjinud, jen zírají, jaký je tady dav lidí a co ta malá, téměř sto let stará dřevěná chata musí zvládat.

Na Prašivé pořádáte i spoustu zajímavých akcí. Jaký je o ně zájem?

Jsou to hlavně cestovatelské besedy, byli u nás Miloslav Stingl, Jiří Kolbaba, Libor Uher, Ladislav Zibura nebo Svatopluk Božák, což je jediný Čech, který přejel Ameriku nonstop z východu na západ. Projekt rekonstrukce chaty také podpořili Jan Kraus, Ilona Csáková, Tomáš Kočko, Karel Loprais a další. Všechny akce u nás mají charitativní podtext, protože vstupné je dobrovolné a vše jde na obnovu chaty. Všichni přednášející přijíždějí bez nároku na honorář, jejich účast je podporou chatě. Měli

Během práce na rekonstrukci interiéru chaty na Prašivé

jsme také přednášky o dárcovství krve, o saunování, o bylinkách, byla u nás výstava hendikepovaných řezbářů. Pořádáme pálení čarodějnic, pozorování Perseidů a další akce. Jde o to, aby chata žila, to se lidem líbí. Vloni jsme rozšířili dětské hřiště. Mnoho lidí sem láká i sousední kostelík, krásná louka nebo vyhlídkové startoviště pro paraglidisty.

Na první pohled je vidět, že vás chata naplno pohlcuje...

Více než naplno (*smích*). To nejde dělat jako práci, s tím člověk musí žít. Když se projdete po různých chatách, poznáte, kdo se tomu věnuje a kdo ne. Ty chaty v Beskydech jsou tak rozdílné, že je to krásně vidět. Vzali jsme si na sebe velký úvazek, ale co si uděláme, to máme a tím sami sebe prezentujeme. Musím zdůraznit i velmi dobré vztahy s okolními obcemi, Lesy ČR a CHKO Beskydy. Velmi si zakládáme na dobrých sousedských vztazích. ■

KAM ZA AKTIVNÍM POHYBEM?

Čeladná, areál ZŠ

24. 8., 9:00 **BIKE Čeladná**
6. ročník cyklistického závodu pro širokou veřejnost, ale i aktivní cyklisty a týmy. Závod se startem u ZŠ v Čeladné se pojede nádhernou krajinou Beskyd přes Pustevny. Trasa A – 55 km, trasa B – 22 km. Pro děti všech věkových kategorií jsou připraveny závody Junior Bike Čeladná v areálu ZŠ s možností si vyzkoušet hned několik dovednostních disciplín.

Třinec, atletický stadion STaRS

30. 8., 8:00 **Beskydská sedmička B7**
Jeden z nejpobulárnějších extrémních turistických závodů přes vrcholy Beskyd. Závodníci se musejí vypořádat s nástrahami sedmi beskydských vrcholů a ujet či uběhnout tuto náročnou trasu v co nejlepším čase.

Krásná

7. 9. Bezručův výplaz

61. ročník tradičního výstupu na Lysou horu. Pěší turistika na 10-20 km a cyklo na 10-50 km, dle zvolené trasy. Výstup je individuální s cílem na vrcholu Lysé hory v době mezi 9. a 15. hodinou.

Bílá, lanovka

7. 9., 8:00 Beskydská magistrála

Tradiční závod na horských kolech pro děti i dospělé. Speciální kategorie Tým: dospělý + dítě. Celý den bude v duchu cyklistické zábavy. Připravena je překážková dráha, elektrokola, dětský koutek pro nejmenší a mnoho dalšího. Prezentace od 8:00 hod, start v 9:30 hod.

Janovice, sad P. Bezruče

7. 9. 14:00 Janovické kopečky

Závod na kolech pro všechny věkové kategorie. Zájemci mohou poměřit svou fyziku při zdolávání kopečků, které čekají na trase vedoucí obcí Janovice.

Valcíři začali vítězně, dva góly vsílil Teplý

Úspěšný vstup do nové sezóny MSFL si připsali fotbalisté MFK Frýdek-Místek v domácím utkání proti Sigmě Olomouc B. Svůj návrat do Stovek dvěma góly oslavil Jakub Teplý, v závěru zápasu přidal konečnou pojistku na vítězství 3:1 Telnar. Domáci navíc čtyřikrát trefili brankovou konstrukci. Valcíře vedl z lavičky jejich staronový trenér Martin Pulpit, který nahradil Jana Žižku.

Výsledky přípravných zápasů:

Zagłębie Sosnowiec - MFK F-M 1:0, GKS Katowice - MFK F-M 6:0, Widzew Łódź - MFK F-M 4:0, SK Beskyd Frenštát p. R. - MFK F-M 1:2, KS Kolorado Wola Chorzowska - MFK F-M 1:6, Korona Kielce - MFK F-M 1:2, Hapoel Acre F.C. - MFK F-M 1:2, MFK F-M - FK Jablonec B 4:3.

Změny v kádru

odešli: Hloch, Kofroň (oba Kroměříž), Vašíček (Wullersdorf), Kalina (Uničov), Ságner (Hlučín), Duda (Karviná), Gomola (D. Benešov), Buchlovský (Jablonec B), Bača (Frenštát p. R.), Želazko (Šenov)

přišli: Šumský (Jihlava), Kutáč (Otrokovic), Bárta (Třinec), Teplý (Znojmo), Ciupa (Karviná), Hykel, Ožvolda (oba B. Ostrava), Kebísek, Šohaj (oba Jablonec), Hajnoš (FC Slovácko), Visić (Lučeneč), Telnar (Žižkov)

Od září budou chodit fanoušci na hokej v nových časech

Fanoušci rozhodli o tom, v kolik hodin se bude chodit na hokej. Na začátku července byla na oficiálním profilu „A“ týmu HC F-M na facebooku vyhlášena anketa, ve které měli možnost hlasovat všichni fanoušci prvotního hokeje ve Frýdku-Místku o tom, kdy by chtěli, aby začínaly domácí soutěžní zápasy v letošní sezoně. Vybírat bylo možné hned ze čtyř možností. Zvítězil návrh, podle něhož se bude od září až do konce října začínat bez ohledu na to, o který den se jedná, v 18 hodin a od listopadu budou začínat zápasy o víkendů o hodinu dříve. ■

KAM VYRAZIT FANDIT?

FOTBAL – MSFL, stadion Stovky

17. 8., 16:30 **MFK Frýdek-Místek – FC Hlučín**
31. 8., 16:00 **MFK Frýdek-Místek – FC Viktoria**

Otrokovic
7. 9., 16:00 **MFK Frýdek-Místek – 1. FC Slovácko B**

LEDNÍ HOKEJ – příprava, hala Polárka
13. 8., 18:00 **HC Frýdek-Místek – AZ Residomo**
Haviřov

15. 8., 18:00 **HC Frýdek-Místek – HC Oceláři Třinec**
20. 8., 18:00 **HC Frýdek-Místek – Jastrzebie**
22. 8., 18:00 **HC Frýdek-Místek – HC Zubr Přerov**
3. 9., 18:00 **HC Frýdek-Místek – LHK Jestřábi**
Prostějov

VOLEJBAL – Metylovice, volejbalové kurty

25. 8., 9:00 **Memoriál Miloše Čupy a Mirka Bílka**